

Kolumb polskiej kinematografii

Kazimierz Prószyński i jego wynalazki

Scenariusz zajęć połączonych z pokazem filmu VR „Kino”

Grupa: szkoła średnia

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

wiepodlega

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Materiał edukacyjny uzupełnia pokazy filmu VR „Kino”.

CEL ZAJĘĆ

- Poznanie postaci polskiego wynalazcy Kazimierza Prószyńskiego.
- Zdobywanie wiedzy o początkach kinematografii i wynalazkach z tym związanych.
- Twórcze przetworzenie informacji zdobytych podczas oglądania filmu VR.

PLAN WARSZTATU

1. Wprowadzenie: ćwiczenie wstępne.
2. Przedstawienie postaci Kazimierza Prószyńskiego i jego wynalazków.
3. Quiz/krzyżówka utrwalające wiedzę o Kazimierzu Prószyńskim.
4. Zadanie końcowe: nowoczesne wynalazki.
5. Podsumowanie.

WPROWADZENIE: ĆWICZENIE WSTĘPNE

Prowadzący informuje o atrakcji zajęć, którą jest film VR Cinematic 360 „Kino”.

Rozdaje cardboardy lub headsety VR i wyjaśnia zasadę ich działania (załącznik „Instrukcja korzystania z cardboardów”).

Uczestnicy oglądają film – 18 minut

Po seansie krótka rozmowa o filmie. Prowadzący wyjaśnia zagadnienia związane z przedstawioną w filmie historią (Załącznik „Powrót birbanta”).

Następnie prowadzący dzieli uczestników na kilkusobowe grupy. Rozdaje im kartki z nazwami wynalazków Prószyńskiego (Załącznik „Zadania i rozgrywki”, Zadanie 1.). Zadaniem uczestników jest wymyślić opis wynalazku znając tylko jego nazwę. Uczestnicy notują swoje pomysły na kartkach. Odczytywać je będą w czasie warsztatu, kiedy omawiane będą poszczególne wynalazki i ich prawdziwy opis. Jest to zazwyczaj element humorystyczny warsztatu, podnoszący poziom zaangażowania grupy i skupienia.

Nazwy wynalazków:

- PLEOGRAF
- BIOPLEOGRAF
- OBTURATOR
- AEROSKOP
- KINOFON
- KAMERA OKO
- STEREOS
- AEROSKOP
- AUTOLEKTOR
- TELEFOT

PRZEDSTAWIENIE POSTACI KAZIMIERZA PRÓSZYŃSKIEGO I JEGO WYNAŁAZKÓW

Prowadzący przybliży życiorys Kazimierza Prószyńskiego uwzględniając przede wszystkim jego wynalazki związane z kinematografią (Załącznik „Kazimierz Prószyński – biografia i wynalazki” oraz Załącznik „Kazimierz Prószyński – twórca polskiej kinematografii”).

Przed omówieniem każdego wynalazku prosi uczestników o odczytanie swojego opisu wynalazku. Dopiero po odczytaniu opisów przez wszystkie grupy objaśnia rzeczywisty wygląd i zastosowanie mechanizmu.

* Legalne źródła udostępniania nie dysponują dużą liczbą zdjęć Kazimierza Prószyńskiego. Największy zbiór zdjęć znajduje się w książce Władysława Jewsiewickiego „Kazimierz Prószyński”. http://www.kazimierzproszynski.com/pdfs/jewsiewicki_kazimierz_proszynski.pdf

Portret Prószyńskiego znajduje się na stronie Wikipedii:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Kazimierz_Pr%C3%B3szy%C5%84ski#cite_note-CITEREFsmole%C5%84skaSroka1988262-17

a także stronie poświęconej Prószyńskiemu: <http://www.kazimierzproszynski.com/default.asp>.

W obu przypadkach są to, niestety, skany ze wspomnianej książki. Zdjęcia wynalazków pochodzą z gazet przedwojennych i należą do domeny publicznej.

QUIZ/KRZYŻÓWKA UTRWALAJĄCE WIEDZĘ O KAZIMIERZU PRÓSZYŃSKIM

Prowadzący proponuje sprawdzian zdobytej wiedzy. Może to być krzyżówka, quiz, ale też wykreślanka czy zadanie z osią czasu. Rozwiązaniem krzyżówki czy quizu jest nazwa jeszcze jednego wynalazku Prószyńskiego – ekspedytora uniwersalnego.

Ekspedytor uniwersalny

Jednym z pierwszych wynalazków Kazimierza Prószyńskiego, który stworzył jeszcze na studiach, był ekspedytor uniwersalny.

Patent zdobył w berlińskim urzędzie patentowym w 1897. Ekspedytor uniwersalny miał służyć do składania wszelkiego rodzaju arkuszy papieru, nakładania na nie opasek i naklejania adresów. Celem wynalazcy było znaczne ułatwienie dystrybucji „Gazety Świątecznej” jego ojca.

Stos arkuszy gazet układało się na grzbiecie i uruchamiało urządzenie napędzane parowym lub gazowym silniczkem. Górne walce chwyciły w połowie po jednym arkuszu, składały go i przesyłały do następnego złożenia. W ten sposób maszyna składała arkusz cztery razy. Następnie ekspedytor robił opaski, wkładał do nich złożone gazety, a potem naklejał adres. Konstrukcja tego przyrządu umożliwiała dostosowanie go do różnych formatów gazet czy innych wydawnictw. Stąd w nazwie jego słowo - "uniwersalny".

Rok XIV. Tydzień 27. № 705. Roku 1894.

Miesiąc Lipiec — Niedziela 2.

GAZETA ŚWIĄTECZNA

DNIA 8 LIPCA 1894 roku. 27 CZERWCA

WARSZAWA

Wychodzi w WARSZAWIE na każdą NIEDZIELĘ

Cena Gazety Świątecznej:	
w Warszawie:	w innych miejscowościach (z przesyłką do ostatniej poczty):
Na rok 2 ruble	Na rok 3 ruble
„ pół roku . . . 1 rubel	„ pół roku 1 rubel 50k.
„ ćwierć roku — 50 kop.	„ ćwierć roku . . . 75k.
Za odosłanie Gazety do domów w Warszawie dopłaca się 5 kop. na miesiąc.	

Zamówienia i pieniądze na Gazetę Świąteczną wysłać należy wprost do
KONRADA PRÓSZYŃSKIEGO,
pisarza, redaktora i wydawcy Gazety w Warszawie
(ulica Nowy-Swiat, liczba 26, Księgarnia Krajowa).

Numer pojedynczy Gazety Świątecznej kosztuje kopiejek 5, z przesyłką pocztą kop. 7.
Za ogłoszenia na ostatniej stronie płaci się po 10 kop. od drobnego wiersza lub miejsca, jakie on zajmuje.
Utwory umieszczane w Gazecie Świątecznej stają się własnością redakcji, nieinaczaj więc jak tylko w porozumieniu z nią przedrukowywane być mogą.
Rękopisy nie zwracają się.

Źródło:

[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/55/Gazeta %C5%9Awi%C4%85teczna - 1894 r.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/55/Gazeta_%C5%9Awi%C4%85teczna_-_1894_r.jpg)

Prowadzący proponuje gry online (jeśli nie ma takiej możliwości, rozdaje kartki z krzyżówką (Załącznik „Krzyżówka papierowa”) lub quizem (Załącznik „Milionerzy”).

* Sprawdzian wiedzy – gra „Milionerzy”:
<https://learningapps.org/27193483>

* Sprawdzian wiedzy – krzyżówka:
<https://learningapps.org/27173977>

ZADANIE KOŃCOWE

W 1927 powołano Polską Akademię Filmową, której przewodniczył poeta Anatol Stern. Poeta wspominał po latach, że pierwszym wykładem w akademii był wykład Prószyńskiego o narodzinach kina, a ostatnim wykładem, przed zamknięciem Akademii, był także odczyt Prószyńskiego na temat, „Co jest jeszcze do wynalezienia w kinematografii?”

Ostatnim zadaniem na warsztatach będzie obmyślenie wynalazku związanego z kinem przyszłości. Znając już nowoczesne wynalazki kinematograficzne, jak VR, Kino 3D, IMAX, uczestnicy odpowiedzą na pytanie zadane przez Prószyńskiego: „Co jest jeszcze do wynalezienia w kinematografii?” Grupy prezentują swój wynalazek przed resztą uczestników w możliwie najciekawszej formie: rysunek, reklamowa prezentacja, scenka, folder reklamowy.

PODSUMOWANIE

Prowadzący moderują luźną dyskusję na temat wynalazków Prószyńskiego i jego wytrwałej pracy, a także doświadczenia własnej kreatywnej pracy.

Jak to jest być wynalazcą i coś ulepszać w nieskończoność? Skąd zdaniem uczestników zajęć Prószyński brał energię do ciągłych wynalazków, mimo czasem braku sukcesów? Jakie cechy charakteru muszą mieć pionierzy tacy jak Kazimierz Prószyński? I dlaczego Kazimierz Prószyński został ostatecznie zapomniany w zbiorowej pamięci?

niepodległa

Opracowanie:

KONCEPT
Kultura

Monika Rejtner
Anna Osiadacz

Film „Kino” sfinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
Projekt finansowany ze środków budżetu Państwa
w ramach obchodów stulecia odzyskania niepodległości
oraz odbudowy polskiej państwowości.